

Ministerie van Justitie en Veiligheid

IPTA Impact Stories

Jongeren over hun ervaringen met **IPTA-coaching**

COSTA RICA

Onderzoek uitgevoerd door Kennisland en Ecorys

2021

Colofon

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Het onderzoek is uitgevoerd door Kennisland (KL). De financiële analyses zijn gemaakt door Ecorys.

Auteurs: Dave van Loon (KL), Sarai Zwinnen (KL), Indra van der Valk (Ecorys)

Fotografie (jongeren) en vormgeving magazine: Marcel Oosterwijk (KL)

Eindredactie: Tamara Mangelaars (KL)

Om de privacy van de jongeren te waarborgen zijn de namen in deze publicatie gefingeerd en staan zij niet herkenbaar op de foto's. Met dank aan de jongeren en IPTA-coaches Roy Dassen, Yvonne Welten, Gio Macnack en Jelmer Scheffen in Zoetermeer en Eindhoven voor de medewerking aan dit onderzoek.

Auteursrechten en hergebruik

Tenzij anders vermeld is alles in dit werk gelicenseerd onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken 2.0 Nederland (CC BY-NC-ND 2.0 NL). Dit betekent dat je deze publicatie niet mag aanpassen, maar wel mag kopiëren en verder verspreiden, maar niet voor commerciële doeleinden, zolang je de maker van het werk vermeldt en een link naar de licentie plaatst (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/nl/>).

Gebruik de volgende literatuurreferentie:

Van Loon, D., Zwinnen, S., van der Valk, I. (2021). IPTA Impact Stories. Kennisland / Ecorys. Gelicenseerd onder CC BY-NC-ND 2.0 NL.

KENNISLAND
Samen vernieuwen.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Leeswijzer	5
Verhalen van jongeren en coaches	6
Coach Roy	6
Zayd	8
Nadir	12
Larissa	17
Karim	20
Duncan.	23
Coaches Jelmer en Gio	25
Wat levert de IPTA-aanpak op?	28
Bijlage	30
Verantwoording van de onderzoeksmethode	30
Deel I: Verantwoording totstandkoming verhalen	31
Deel II: Verantwoording kosten-batenanalyse	32
Over Kennisland en Ecorys	35

Inleiding

De IPTA-aanpak

In elke gemeente zijn er jongeren met problemen op meerdere leefgebieden. Ze kampen bijvoorbeeld met schulden, zijn uitgevallen op school, hebben psychische problemen of een licht verstandelijke beperking. Dit maakt hen kwetsbaar en verhoogt het risico op het ontwikkelen van crimineel gedrag. Door op tijd te reageren op deze signalen en de jongeren te begeleiden naar stage, werk of school kan dit voorkomen worden. Daarom is het Ministerie van Justitie en Veiligheid in samenwerking met een aantal gemeenten in 2018 gestart met de pilot IPTA¹. Dat staat voor Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid en is gericht op het voorkomen van ouderschap bij 'jongeren' (16-27 jaar) in een kwetsbare positie met multiproblematiek. Kern van de aanpak is dat de jongeren intensief worden begeleid door een coach, die hen snel en intensief ondersteunt op allerlei leefgebieden.

Het onderzoek

De pilot IPTA loopt inmiddels in zes gemeenten en van begin 2018 tot eind 2020 zijn ongeveer 175 jongeren ingestroomd. Maar wat heeft de IPTA-aanpak voor deze jongeren en hun omgeving betekend? En voor de samenleving? Om daarachter te komen heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid Kennisland en Ecorys gevraagd om onderzoek te doen naar wat de IPTA-aanpak oplevert op deze drie niveaus. In het onderzoek staan de verhalen van de jongeren centraal. Kennisland is in gesprek gegaan met deelnemende jongeren en hun coaches. Deze verhalen maken inzichtelijk hoe de jongeren met behulp van de IPTA-coach stappen hebben gezet op essentiële aspecten van hun leven. Hierbij is rekening gehouden met de invloed van de IPTA-aanpak op meerdere leefgebieden zoals school, werk, thuissituatie en het sociale netwerk. Op basis van deze verhalen heeft Ecorys met een financiële analyse per casus inzichtelijk gemaakt wat de verhouding is tussen de kosten en de (potentiële) baten voor de samenleving. In figuur 1 zijn

de vijf stappen van onze onderzoeksmethode weergegeven. Daaronder geven we een toelichting.

Authentieke verhalen

We hebben in totaal vijf verhalen opgehaald van jongeren die begeleiding krijgen van een IPTA-coach in Eindhoven of Zoetermeer. Het ophalen van verhalen is een methode om rijke informatie te verkrijgen die rekening houdt met de context van de jongeren. De verhalen in deze publicatie zijn geschreven vanuit het perspectief van de jongeren en de betekenis die zij geven aan het proces waar ze in zitten.

Jongeren die begeleiding krijgen van een IPTA-coach zijn vaak kwetsbare jongeren die veel bagage hebben. Daarom is er veel aandacht besteed aan het contact maken met hen. Het eerste contact liep via de coach. Vervolgens vond er een kennismakingsgesprek plaats waarin de onderzoekers uitlegden wat het doel was van het onderzoek en wat de jongere kon verwachten. Voor het ophalen van het verhaal trokken we vervolgens ongeveer een dagdeel met een jongere op. Dit resulteerde in open gesprekken waarin de jongere zoveel mogelijk de leiding nam en waarin verschillende gesprekstema's voorbij kwamen die van belang zijn voor de IPTA-aanpak zoals woonsituatie, relatie met familie, opleiding, werk, financiën, gezondheid, sociaal netwerk en contact met politie en justitie. Na afloop en tijdens de gesprekken heeft een professionele fotograaf foto's gemaakt van de jongeren op een plek die zij zelf konden kiezen.

Tot slot hebben we drie betrokken IPTA-coaches geïnterviewd. Op de eerste plaats om de verhalen van de jongeren te verrijken. Daarnaast gaf dit een beeld over de unieke werkwijze van de coaches en wat het effect is van hun inspanningen op het leven van de jongere, de directe omgeving van de jongere en de samenleving.

Alle verhalen zijn na onze analyse gedeeld met de jongeren en coaches zodat zij eventuele aanpassingen konden doen. Vervolgens hebben we rode draden uit de verhalen gehaald over de ervaringen met de IPTA-aanpak en de invloed daarvan op het leven van de jongeren.

Kosten-baten analyse

De verhalen van de jongeren en de coaches, en de analyse daarvan, vormden de basis voor het schetsen van de verhouding tussen de kosten en de baten van de aanpak op casusniveau. Het scenario mét IPTA is inzichtelijk gemaakt door de kosten van de inzet van de IPTA-coach en de kosten van de ondersteuning die is geboden aan de jongeren in beeld te brengen. Deze totale kosten zijn afgezet tegen het scenario zonder de inzet van de IPTA-coach. Hierbij moet rekening gehouden worden met het gegeven dat alle casussen gebaseerd zijn op aannames van de coaches en dus hypothetisch zijn. Voor de baten is gebruik gemaakt van algemene kengetallen. Dit zijn dus gefundeerde schattingen. De verhalen en de financiële kosten-batenanalyse hebben we in deze publicatie gebundeld om een inkijkje te geven in de leefwereld van de jongeren en wat de IPTA-aanpak teweeg kan brengen voor jongeren, hun omgeving en de samenleving.

Leeswijzer

W e presenteren de verhalen van de vijf jongeren en drie betrokken coaches die hebben deelgenomen aan dit onderzoek in het volgende deel in willekeurige volgorde. De verhalen worden ondersteund door foto's, quotes en de kosten-batenanalyse op casusniveau zodat een zo compleet mogelijk beeld wordt geschetst. De verantwoording over de onderzoeksmethode voor het ophalen van de verhalen en de kosten-batenanalyse vind je op pagina 30. Tussen de verhalen door vind je enkele inzichten die uit de verhalen zijn voortgekomen. We sluiten af met de overkoepelende inzichten voortkomend uit de verhalen en de kosten-batenanalyse. Tot slot kun je op pagina 35 meer lezen over Kennisland en Ecorys, die dit onderzoek hebben uitgevoerd.

Figuur 1. De methode van het onderzoek in vijf stappen.

Verhalen van jongeren en coaches

Coach Roy Dassen over de IPTA-aanpak in Eindhoven

Werken vanuit wederkerigheid

Roy Dassen is een hulpverlener in hart en ziel. Hij werkt al zo'n twintig jaar met jongeren met multiproblematiek. Sinds november 2020 is hij IPTA-coach bij de gemeente Eindhoven. Hij heeft vijf jongeren onder zijn hoede. Naast zijn werk als IPTA-coach werkt hij bij het Leger des Heils waar hij zwerfjongeren helpt een dak boven hun hoofd te krijgen. Zijn motto: werken vanuit wederkerigheid met de wens van de jongere als uitgangspunt.

Een proactieve aanpak

Roy werkt al lang samen met de gemeente en is zo ook bij de IPTA-aanpak betrokken geraakt. De jongeren die hij begeleidt, komen binnen via diverse wegen, zoals via het wijkteam WIJ Eindhoven, politie of het project voor zwerfjongeren van het Leger des Heils waar Roy zelf actief is. Het IPTA-team in Eindhoven bestaat uit drie coaches met een divers netwerk, wat zowel goed van pas komt in het opsporen van jongeren voor de IPTA-aanpak als voor het vinden van de juiste ondersteuning.

Bij deze jongeren is er vaak sprake van multiproblematiek. Ze hebben geen school of werk, maar daarnaast hebben ze bijvoorbeeld ook geen onderdak, hebben ze deurwaarders achter zich aan of kampen ze met psychische problemen. Dit alles maakt deze jongeren vatbaar voor criminaliteit. Ze worden vaak makkelijk beïnvloed. Als ze dan met de verkeerde mensen in aanraking komen, is een verkeerde stap al snel gemaakt. Die stap is naar een wereld waar je niet makkelijk weer uitkomt. Roy vindt dat er daarom proactiever gehandeld moet worden en dat kan via de IPTA-aanpak.

Herkenning

Dat is niet Roys enige motivatie om IP-

TA-coach te zijn. Hij heeft ook een persoonlijke drijfveer. Hij herkent veel dingen die de jongeren meemaken vanuit zijn eigen ervaringen op die leeftijd. Hij heeft ervaren hoe belangrijk het is om iemand om je heen te hebben die je kan helpen als het even niet goed gaat. Roy is ervan overtuigd dat we als maatschappij beter moeten zorgen voor deze mensen zodat ze hun leven kunnen opbouwen.

"Iedereen maakt weleens iets mee waar je hulp bij nodig hebt. Als je geen steun van naasten ontvangt, kan je heel snel zinken. De criminaliteit is dan een makkelijke uitweg. Het klinkt als een snelle oplossing maar je komt in een wereld terecht waar je niet wil zijn en daar uitkomen is moeilijk."

Wederkerigheid

Als een jongere eenmaal aangehaakt is, begint het traject richting school of werk. Dat is wel simpeler gezegd dan gedaan. Er speelt namelijk altijd meer dan het niet volgen van een opleiding of niet hebben van een baan. Elke casus is anders en vraagt om maatwerk. Maar één van de belangrijkste uitgangspunten van het werk als IPTA-coach is wederkerigheid. Dat je naast iemand gaat staan, niet oordeelt en iemand neemt zoals diegene is. Als coach heb je ook een mening over bepaalde zaken maar die

probeert Roy achterwege te laten.

"Het is beter om efficiënt te zijn dan om gelijk te hebben. Ik vind ook genoeg dingen maar laat ze er zelf achter komen. Dan valt het kwartje. Het werkt veel beter als iemand zelf iets ervaart dan wanneer ik het ze vertel."

In Roys ervaring kijken de jongeren ook vaak positief naar de wereld en willen ze veel, maar weten ze alleen niet hoe. Het helpt niet om belerend te zijn. Je bent ze kwijt als je ze "wel even gaat vertellen hoe het zit".

"Je doet het samen. Je bent niet voor hen aan het werk maar op gelijkwaardig niveau."

Geduld en luisterend oor

Je laat de jongere achter het stuur zitten, vertelt Roy. Zij bepalen waar ze naartoe willen werken. Dat proberen ze dan samen en mocht het niet lukken, dan proberen ze het op een andere manier. Luisteren en geduld hebben zijn belangrijke vaardigheden als coach.

"Als hulpverlener wil je graag een oplossing bedenken, maar dan ben je vaak al tien stappen te ver. Wat is het verhaal van iemand? Wat houdt diegene bezig? Probeer

“Je doet het samen. Je bent niet voor hen aan het werk maar op gelijkwaardig niveau.”

daarbij aan te sluiten en heb geen haast.”

Vertrouwen en transparantie

Ook vertrouwen opbouwen en transparant zijn, beschouwt Roy als kerncompetenties van een IPTA-coach. Als coach is het belangrijk dat je een houvast voor de jongere bent en dat je eerlijk bent. Ook als je geen goed nieuws hebt, zeg je dat liever meteen.

“Doe wat je zegt en zeg wat je doet.”

Het opbouwen van vertrouwen vergt tijd, maar vaak is er een omslagpunt waarna de jongere doorheeft dat je er niet bent om hem een lesje te leren. Roy vertelt over een jongere waar hij moeilijk contact mee kreeg. Uiteindelijk heeft hij hem zover gekregen om samen met hem en een andere jongere, die als tolk meehielp, belastingaangifte te doen. Hij kreeg een bedrag terug en sinds-

dien is hij helemaal omgeslagen. Dat merk je aan alles. Hij kwam spontaan Syrische gebakjes brengen en heeft die andere jongen geholpen met verhuizen.

“Opeens is er vertrouwen. Hij heeft iets aan de relatie met mij en daar is hij achter gekomen. Hij heeft contact gemaakt met een Nederlandse man. Maar het staat symbool voor meer. Het is een introductie in de burgermaatschappij in Nederland. Veel jongeren staan aan de zijkant en je wil dat ze gewoon mee kunnen doen. Wij geven aan de jongere en zij geven terug.”

Waarom IPTA?

Het mooie aan de IPTA-aanpak vindt Roy de flexibiliteit en laagdrempeligheid. Er hoeven niet eerst allerlei intakegesprekken gehouden te worden. Je gaat meteen aan de slag en dat is belangrijk bij deze doelgroep

want je raakt ze snel weer kwijt. Door de marktwerking in de zorg merkt Roy dat het gigantische aantal aan zorgaanbieders dat Eindhoven rijk is, elkaars concurrent is geworden.

“Dat is nooit in het belang van de jongere. In de zorg zou je moeten samenwerken. Binnen de IPTA-aanpak doen we dat. We zitten samen aan tafel en kijken samen wie er tijd heeft om een jongere te begeleiden. Zo zou het moeten gaan, daar ben ik van overtuigd.”

i

Wat voor profiel hebben de coaches?

Uit de verhalen van de jongeren en de coaches komt naar voren dat de coaches verschillen op sommige aspecten. Zo is de één wat strenger en de ander juist wat meer meegaand. Maar er zijn ook duidelijke rode draden te herkennen. De coaches:

- staan altijd paraat;
- werken vanuit wederkerigheid;
- kunnen goed luisteren;
- zijn niet belerend;
- bieden duidelijkheid en structuur;
- hebben geduld.

Zayd en zijn coach Roy over de afgelopen drie jaar:

Het contact is intensief en laagdrempelig, er is veel **vertrouwen**.

Zayd is eenentwintig jaar en vluchtte vijf jaar geleden alleen vanuit Eritrea. Zijn oudere zus woont al langer in Nederland, in Bergen op Zoom. Zijn moeder en broer verblijven momenteel in Ethiopië. Zayds droom is dat zijn moeder en broer naar Nederland komen. Daarna zou hij graag een opleiding tot automonteur willen volgen. Verder speelt hij graag voetbal en rookt hij regelmatig shisha met vrienden in zijn woonplaats Eindhoven.

Van Eritrea naar Eindhoven

Vijf jaar geleden vluchtte Zayd op zestienjarige leeftijd alleen vanuit Eritrea, via Ethiopië, Libië en Italië over land en per boot naar Nederland. Een moeilijke en gevaarlijke reis, waar hij meer dan negen maanden over heeft gedaan. Onderweg heeft hij veel andere jongens ontmoet. Een van hen is ook in Eindhoven terecht gekomen en met hem is hij goed bevriend geraakt.

Zayd wilde graag naar Nederland komen, omdat zijn zus hier al verbleef. Vanuit het opvangcentrum is Zayd uiteindelijk op een kamer in een appartement samen met anderen in het centrum van Eindhoven terecht gekomen. Inmiddels voelt hij zich thuis in Eindhoven. Hij heeft hier vrienden, van wie een aantal ook uit Eritrea komt. Hij trekt veel samen met hen op: voetballen, shisha roken, op stap. Wel mist hij zijn moeder en broer. Hij hoopt dat zij binnenkort ook naar Nederland kunnen komen.

Op eigen benen

Zayd is drie jaar geleden met coach Roy in contact gekomen via een casemanager van de gemeente. Dit had meerdere redenen. Zijn vrienden kwamen vaak over de vloer, omdat hij centraal in de stad woonde. Hij vond het moeilijk om nee te verkopen terwijl hij er niet altijd behoefte aan had dat er zoveel mensen bij hem thuis kwamen. Vaak gingen ze dan samen alcohol drinken en blowen en dit leidde weleens tot overlast voor de burens. Zayd werd meegezogen in het negatieve gedrag. Zo raakte hij be-

trokken bij een ruzie tussen Eritreeërs en Ethiopiërs in het centrum van Eindhoven, waarbij gevochten is. Zayd is daar samen met drie anderen opgepakt door de politie en heeft een voorwaardelijke boete gekregen.

Ook had Zayd schulden en moeite om zijn administratie en financiën op orde te brengen. Hij werkte toentertijd wel - als dakdekker - maar maakte meer kosten dan dat er geld binnenkwam. Later raakte hij zijn baan kwijt en werden de problemen groter. Zayd vindt vaker snel werk maar weet dit niet goed vast te houden. Roy vermoedde dat dit met zijn verstandelijke vermogen te maken heeft. Na een interculturele IQ-test is dit bevestigd en is Zayd in het doelgroepenregister geplaatst. Hierin staan mensen met een arbeidsbeperking. Het kabinet heeft met werkgevers afgesproken om te zorgen voor extra banen voor deze doelgroep. Nu Zayd hierin staat, heeft hij meer kans op het vinden en houden van werk. Samen met Roy is hij op zoek naar een baan die hij voor langere tijd vast kan houden.

Eerst inburgeren, dan opleiding

Coach Roy heeft hem in het begin geholpen met de administratie en financiën. Zo heeft hij Zayd aangemeld voor budgetbeheer om schulden te voorkomen. Hierbij wordt Zayds geld beheerd door een instantie. Daarna is Zayd onder bewindvoering gesteld. Ook hielp Roy bij het zoeken naar een nieuwe baan door samen naar vacatures te kijken en hem te begeleiden bij het solliciteren. Zayd werkte een tijdje als inpakker in een

distributiecentrum, maar werd ontslagen omdat het niet altijd lukte zijn afspraken na te komen. Ook werd hij eenentwintig jaar en dunder voor de werkgever om in dienst te houden. Uiteindelijk werd hij niet meer opgeroepen. Later werkte hij in het groenonderhoud, maar dat vond hij niet leuk dus daarmee is hij gestopt.

Zayd is nu niet aan het werk. Op dit moment maakt hij zich vooral zorgen om zijn familie en wil hij regelen dat zij ook naar Nederland kunnen komen.² Als dat gelukt is, wil Zayd wel graag weer naar school om een vak te leren. Het liefst zou hij de Automotive-opleiding gaan volgen, om automonteur te worden, maar dit is een Niveau 2-opleiding. Om daarvoor in aanmerking te komen moet Zayd eerst zijn inburgering afronden. Coach Roy ondersteunt hem hierbij.

Een andere woning

Zayd heeft met zijn coach besproken dat hij graag ergens anders wil wonen. Het leek hen beiden beter om een eigen huis te hebben, in een rustige wijk, zodat er niet de hele tijd mensen ongevraagd langs komen. Zayd wil graag wat serieuzer worden, maar dit lukte niet zolang hij in deze omgeving bleef. Zayd heeft zijn huurcontract opgezegd en via een project dat Roy kende, is Zayd in aanmerking gekomen voor een zelfstandig tweekamerappartement in Gestel, een buitenwijk van Eindhoven. Helaas moest Zayd al eerder uit zijn oude woning, waardoor hij de afgelopen weken steeds bij verschillende vrienden heeft moeten slapen. Binnenkort krijgt hij de sleutel van zijn nieuwe huis.

² Een maand na het gesprek met Zayd hebben zijn moeder, broer en neef een verblijfsvergunning ontvangen en zijn zij naar Nederland gekomen.

Zayd hoopt dat hij de komende tijd wat meer rust vindt door zijn nieuwe woning.

Steun en toeverlaat

Zayd is erg blij met coach Roy. Ze hebben regelmatig contact en hij kan hem alles vragen: over de inburgering, woonsituatie, school, en werk. Roy komt dan bij hem thuis langs of ze spreken af op het kantoor van Roy. Het contact is intensief en laagdrempelig. Er is veel vertrouwen en het is fijn dat Roy weet hoe alles werkt in Nederland. Zayd heeft een goede vriend in Eindhoven en zijn zus in Bergen op Zoom die hij altijd kan bellen, maar daarna is coach Roy de persoon waar hij het meeste steun aan heeft.

Leren om het zelf te doen

Zayd hoopt dat hij de komende tijd wat meer rust vindt door zijn nieuwe woning en door de aanstaande hereniging met zijn moeder en broer. Dan wil hij ook aan de slag met school en werk. Hij is erg blij met de intensieve hulp die hij heeft gekregen en denkt ook de komende tijd nog wel ondersteuning nodig te hebben bij financiën en het vinden van school en werk, maar hij wil nu vooral graag leren hoe hij het voortaan zelf kan doen.

Financiële analyse Zayd ³

Totale kosten	~ € 17.450
Totale baten	~ € 22.700

Kosten:

Ureninzet IPTA-coach: € 13.000
Interculturele IQ-test: € 450
Budgetbeheer: € 1.300
Bewindvoering: € 2.700

Baten:

Preventie schuldenproblematiek en voorkomen uithuiszetting: € 4.000
Besparing maatschappelijke opvang: € 16.000
Justitiële baten door voorkoming taakstraf/detentie: € 2.700

Toelichting baten

Zonder de inzet van de coach was Zayd waarschijnlijk in een schuldhulpverleningstraject gekomen. Als Zayd de huur niet meer had kunnen betalen, was hij mogelijk uit huis gezet en had de energiemaatschappij zijn gas/water/licht afgesloten. Na de uithuiszetting had Zayd curatieve maatschappelijke opvang nodig gehad.

Dankzij de inzet van IPTA-coach Roy is Zayd aanwezig geweest bij de uitspraak van de rechtbank over het vechttincident waarbij Zayd betrokken was. De coach heeft de opgelegde geldboete van € 450 betaald.

³ Zie bijlage Verantwoording kosten-batenanalyse voor een (verdere) toelichting over de inhoud van de kosten en baten.

(vervolg pagina 9)

Bij afwezigheid tijdens de uitspraak zou de boete zijn omgezet in een taakstraf. Waarschijnlijk had hij de brief hierover niet gelezen en de taakstraf niet uitgevoerd. In dat geval wordt een taakstraf omgezet in detentie.

Het grootste aandeel van de baten in deze casus, circa 90%, ontstaat door het voorkomen van schulden en de daarmee gepaard gaande uithuiszetting, en het voorkomen van maatschappelijke opvang. De overige 10% zit in het voorkomen van detentie. Vrijwel alle

besparingen betreffen kosten die zonder inzet van de IPTA-coach ten laste van de samenleving komen. Voor

de cliënt zelf zijn er belangrijke immateriële baten. Door de hereniging van Zayd met zijn moeder, broer en neef, ontstaat er voor hem een stabielere omgeving. Wanneer dit niet was gebeurd, zou Zayd mogelijk passiever blijven, zich eerder afzetten tegen de maatschappij, en minder motivatie hebben om met een opleiding te gaan starten en/of werk te vinden.

i

Welke jongeren komen in aanmerking voor coaching?

Er is in beide gemeenten een diversiteit aan jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar die om verschillende redenen coaching krijgen. Maar er zijn ook overeenkomsten. Er moet een duidelijke aanwijzing zijn dat iemand aan het afglijden is naar criminaliteit. Bijvoorbeeld:

- de jongere is bekend bij politie
- de jongere heeft strafbare feiten gepleegd

Daarnaast hebben deze jongeren te maken met multiproblematiek. Het gaat om een stapeling van problemen, zoals:

- schoolverzuim en/of het ontbreken van een startkwalificatie
- een laag opleidingsniveau of het vermoeden van een verstandelijke beperking
- een moeilijke gezins- of opvoedsituatie
- geen eigen woning of vaste verblijfplaats
- geen inkomen of werk
- armoede of schulden
- psychische problemen
- een lage sociale weerbaarheid
- een klein sociaal netwerk of juist een netwerk in het criminele circuit

Nadir over zijn coach Gio:

Hij zegt me niet wat ik moet doen, maar laat me beseffen wat ik het beste kan doen.

Nadir is negentien. Hij is opgegroeid in Groningen en is drie jaar geleden met zijn ouders en vier zussen naar Zoetermeer verhuisd. Hij gaat naar school en loopt stage bij een lunchroom gespecialiseerd in gebak. Daarnaast is hij vaak met vrienden buiten te vinden. Zijn droom is om later een eigen kapperszaak te openen.

De wijk in Zoetermeer waar hij woont hangt vol met beveiligingscamera's.

Verhuizen

Nadir is opgegroeid in Groningen. Zo'n drie jaar geleden besloten zijn ouders om naar Zoetermeer te verhuizen om dichterbij familie in Den Haag en Leiden te wonen. Nadir belandde op een nieuwe school, in een nieuwe buurt, waar hij zijn leven opnieuw moest inrichten. Op zijn nieuwe school werd hij gepest, maar Nadir laat niet met zich sullen en heeft een kort lontje, zo zegt hij zelf. Hij kwam vaak in de problemen met ruzies en opstandjes. Dat is ook hoe hij tweeënhalve jaar geleden met IPTA-coach Gio in contact kwam.

Opstandjes

Nadir vertelt over een rechtszaak toen hij zestien was naar aanleiding van een gevecht op school. Bij dit gevecht had hij een jongen een gebroken neus geslagen. Hij kreeg een taakstraf en moest ranja schenken bij een voetbalclub. Prima, dacht Nadir in eerste instantie, maar hij had geen goede band met zijn begeleider.

"Het is altijd zo. De begeleider weet dat je van de rechtbank komt, dan sta je al met 1-0 achter. Ze respecteren je niet en dragen graag hun vieze klusjes aan je over."

Daar zat Nadir niet op te wachten. Reclasering zocht met hem naar een andere plek: hij mocht afwassen in een verzorgingstehuis. Maar na het ranja schenken vond Nadir dit een grote degradatie dus hij weigerde. Dat hij in ruil daarvoor een week in jeugddetentie moest zitten, nam hij voor

lief. Dan was hij er tenminste snel van af. Maar een pretje was het niet.

"Ik wist niet wat ik moest verwachten dus ik was op mijn hoede. Maar ik heb daar veel gezien, er werd gevochten, ik heb mensen knock-out zien gaan, het was chaotisch."

Het zelf doen, met een beetje hulp

In eerste instantie stond Nadir niet open voor de hulp van een IPTA-coach, maar Gio hield vol en dat liet Nadir beseffen dat Gio het beste met hem voorheeft en hem niet de les probeert te lezen. Dat is namelijk het laatste waar Nadir zin in heeft. Samen zochten ze naar een opleiding. Gio heeft ook geholpen met het aanvragen van een aanvullende studiebeurs met terugwerkende kracht. En Gio hielp ook bij het vinden van een stage-leerbedrijf. Nadir volgt een mbo niveau 1 opleiding, maar wil graag niveau 3 halen. Op donderdag en vrijdag loopt hij stage bij een eetcafé in Den Haag.

"Ik belde Gio en de volgende dag gingen we meteen langs bij het stagebedrijf. Ik heb hem ook eens 's nachts gebeld omdat ik een verklaring van goed gedrag nodig had voor mijn bijbaan. Gio heeft me meteen gerustgesteld en is er achteraan gegaan."

Dat betekent niet dat Nadir voor alles op Gio leunt. Nadir lost zijn problemen het liefst zelf op. Ook zijn ouders vraagt hij niet om hulp. Maar dat komt ook door een taalbarrière. Als hij iets belangrijks vertelt, wordt het al snel niet serieus genomen

omdat het niet begrepen wordt.

"Maar het is zoals het is. Ik denk nooit: was het maar anders geweest. Ik leer om op mijn eigen benen te staan. Het uitleggen geeft me alleen maar hoofdpijn."

Nadir is blij met zijn zus. Zij begrijpen elkaar goed en met haar kan hij goed praten.

De wijk is zijn plek

De wijk waar Nadir woont speelt een belangrijke rol in zijn leven. Hij kent elk steegje en voorbijgangers groet hij bij het langslopen. Hij wijst de huizen aan van zijn twee beste vrienden. Hen ziet hij dagelijks bij het schoolpleintje om de hoek, waar ze voetballen of gewoon een praatje maken op de bankjes langs het veldje. De afgelopen anderhalf jaar zijn deze momenten toegenomen.

"Ik had afgelopen jaar niet echt school vanwege corona. Negen van de tien keer had ik niets te doen. Dan kwam ik hier."

Nadir kan tijdens de wandeling haarfijn aanwijzen waar alle beveiligingscamera's hangen. Er hangen er veel om het schoolplein heen. Ook laat hij zijn verschillende vluchtroutes en verstopplekjes zien. Het is duidelijk dat hij daar vaak gebruik van heeft gemaakt.

De parkeerplaats

Toch is het een keer uit de hand gelopen. Twee jaar geleden heeft hij met een groep

jongens iemand in elkaar geslagen. De jongen viel een meisje lastig, waarna de groep jongens hem is achtervolgd tot een parkeerplaats waar ze hem te pakken kregen en in elkaar sloegen. Wat Nadir niet wist was dat er net nieuwe camera's op de parkeerplaats waren opgehangen en dat alles op camera stond. De jongens zijn één voor één van school en uit huis gehaald door de politie, behalve Nadir. Tot hij met zijn gezicht op Omroep West kwam en een conciërge hem herkende. Na dit voorval kreeg hij begeleiding van reclassering.

De coach als gids

Nu Nadir al een tijd begeleiding krijgt van coach Gio, ziet hij hem anders dan in het begin. Het is niet alleen zakelijk maar ze hebben het ook gezellig samen. Soms spreken ze elkaar dagelijks en dan weer twee weken niet. Er is geen verplichting. Nadir kan Gio altijd benaderen en Gio is niet belerend. Dat werkt voor Nadir. "Hij zegt me niet wat ik moet doen maar laat me wel beseffen wat ik het beste kan doen." Nadir heeft ook het idee dat Gio goed begrijpt wat hij wel en niet leuk vindt en dat helpt hem richting geven aan zijn leven. Dat is ook waar Nadir het meeste moeite mee heeft; vinden wat hij écht leuk vindt.

"Gio laat me daarover nadenken."

Eigen kapperszaak

Nadir zit nu goed in zijn vel. Hij snapt nu ook beter waarom hij boos wordt en kan het beter inhouden. Hij heeft geleerd negativiteit achter zich te laten en focust zich nu, in zijn gesprekken met Gio maar ook daarbuiten, op positieve dingen. Dat is iets wat Nadir de afgelopen jaren heeft ontwikkeld: "Ik heb dingen bereikt die ik niet had verwacht dat ik zou bereiken." Hij heeft ook een droom: zijn eigen kapperszaak openen. Vroeger heeft hij al eens mensen geknipt in het schuurtje van een kennis. Nu heeft die kennis een eigen kapperszaak en is Nadir daar regelmatig te vinden om een handje te helpen.

Financiële analyse Nadir ⁴

Totale kosten ~ € 8.910

Totale baten ~ € 18.450

Kosten

Ureninzet IPTA-coach: € 8.700

Creditcardkosten voor urgente zaken: € 210

Baten:

Voorkomen individueel

activeringstraject: € 2.450

Aanvullende studiebeurs: € 2.800

Inkomsten uit bijbaan: € 2.450

Voorkomen misdrijf: € 10.750

Toelichting baten

Gio schat in dat Nadir zonder zijn inzet zijn vmbo-opleiding op het beroepscollege niet had afgerond en daardoor zou zijn ingestroomd in een individueel activeringstraject. Gio heeft met terugwerkende kracht een eenmalige aanvullende studiebeurs aangevraagd voor Nadir, ter hoogte van € 2.800, voor bijvoorbeeld schoolgeld, een laptop en boeken. Daarnaast heeft Nadir dankzij Gio een bijbaan in het weekend. Gio verwacht dat Nadir zonder zijn inzet andere keuzes had gemaakt en opnieuw het criminele circuit in was gegaan en een delict had gepleegd.

72% van de baten in deze casus bestaan uit kostenbesparingen voor de maatschappij, 28% van de baten komen terecht bij Nadir zelf.

⁴ Zie bijlage Verantwoording kosten-batenanalyse voor een (verdere) toelichting over de inhoud van de kosten en baten.

"Het is zoals het is. Ik denk nooit: was het maar anders geweest. Ik leer om op mijn eigen benen te staan."

Er zijn maar weinig plekken waar je niet door politiecamera's in de gaten wordt gehouden.

Larissa en haar coach Yvonne:

Larissa praat niet makkelijk over haar gevoelens maar bij Yvonne lukt dat wel.

Larissa is zestien en woont sinds een jaar bij haar vader en stiefmoeder in Eindhoven. Daarvoor woonde ze met haar moeder in Amsterdam. Ze houdt van shoppen, bakken en koken en heeft zin om binnenkort aan haar opleiding horeca te beginnen. Eigenlijk wil ze ook opgeleid worden tot stewardess zodat ze de wereld kan rondreizen. Als ze daar dan op uitgekeken is, wil ze een gezin stichten en in de horeca werken.

Een nieuwe start

Larissa's leven is onlangs compleet omgeslagen. Ze woonde altijd bij haar moeder. Eerst op Aruba, waar ze ook haar opa had, en zo'n drie jaar geleden is ze met haar moeder in Amsterdam gaan wonen. Maar een jaar geleden heeft haar moeder haar verstoet en sindsdien woont ze bij haar vader en stiefmoeder in Eindhoven. Ze moest lang wennen. Een nieuwe omgeving, nieuwe school, en vooral ook een nieuw thuis. Stiefmoeder Cynthia:

"We moesten allemaal wennen, want zij komt van een hele andere frequentie dan waar wij op zitten. Soms komt ze op onze frequentie maar dat gaat met pieken en dalen."

We zitten bij Larissa thuis. Een vervaarlijk uitzierende hond ligt bij de voordeur. En af en toe komt haar vader, broertje of stiefmoeder binnenlopen. Larissa heeft haar middelbare school voor de zomer afgemaakt in

Eindhoven en wil nu graag met haar studie beginnen, maar dat heeft wat vertraging opgelopen. De laatste maanden heeft ze dus veel vrije tijd gehad. Wat ze dan doet? Gamen, online shoppen, koken of met vrienden afspreken. Of ze spreekt ze online, maar dan wel via de mobiel van Cynthia zodat zij kan zien met wie Larissa contact heeft.

Verkeerde intenties

Larissa heeft al veel nieuwe mensen leren kennen sinds ze in Eindhoven woont. Maar die hebben niet allemaal een even goede invloed op haar, vindt stiefmoeder Cynthia. Het liefst houdt Cynthia precies in de gaten met wie Larissa omgaat. En daar heeft ze zo haar redenen voor. Larissa is erg beïnvloedbaar en dat heeft in het verleden niet goed uitgedrukt. Jongens met verkeerde intenties hebben daar misbruik van gemaakt. Larissa vindt het moeilijk om haar grenzen aan te geven en weet eigenlijk ook niet zo goed waar die grenzen liggen. Ze stuurde dan bijvoorbeeld seksueel getinte foto's terwijl ze

dat eigenlijk niet wilde. Vanwege het risico op loverboy-problematiek heeft Cynthia coach Yvonne erbij gehaald.

Cynthia was bekend met de IPTA-coaching. Zoon Nigel (een jongen van de straat die ze in huis hebben genomen) wordt namelijk ook gecoached en daar heeft de familie goede ervaringen mee. Larissa ziet Yvonne gemiddeld één keer per week. Dan zitten ze bij het gezin thuis of als ze wat meer privacy willen, gaan ze een stukje rijden in de auto van Yvonne. Ze hebben het dan over haar tijd in Amsterdam, haar moeder, jongens en haar toekomst. Ook heeft Yvonne Larissa aangemeld voor de training 'No Shame' waarbij jongeren leren niet te doen wat anderen willen.

Larissa praat niet makkelijk over haar verleden of haar gevoelens maar bij Yvonne lukt dat wel. Het heeft wel even geduurd voordat dat vertrouwen er was. Ook praat Larissa met een praktijkondersteuner over

hechtingsproblematiek, maar eigenlijk kan ze haar ei het best kwijt bij Yvonne. Cynthia heeft veel respect over hoe Yvonne de juiste woorden weet te vinden.

Een nieuw perspectief

Larissa spreekt af met haar vrienden in het winkelcentrum of bij de McDonald's maar ze heeft vooral veel contact met haar vrienden op social media. Dat is ook waar het vaak misgaat en daarom heeft Cynthia haar mobiele telefoon in beslag genomen. Ze kan nu alleen nog via Cynthia's mobiel op social media en Cynthia controleert wat er in en uit gaat. Cynthia gaat ook vaak het gesprek aan met Larissa over haar gedrag, maar ze is grof en ongeduldig, zo zegt Larissa zelf. Cynthia:

“Daarom ben ik ook zo blij met Yvonne. Soms probeer ik haar iets uit te leggen maar dan komt het er niet in, Yvonne kan dat wel. Ze herkent nu wanneer een jongen verkeerde bedoelingen heeft. Als ze Yvonne niet had gehad, had ze het nog steeds niet herkend.”

Cynthia geeft veel om Larissa maar kan daardoor ook snel boos worden als ze merkt dat Larissa niet goed voor zichzelf opkomt. Larissa voelt zich veilig bij Yvonne. Ze is streng maar veroordeelt niet. Larissa en Cynthia zijn het erover eens dat wanneer Yvonne er niet zou zijn geweest, ze vaak onderling ruzie zouden hebben. Larissa:

“Yvonne geeft mij tips. Ik zie het nu eerder als iemand iets van me wil. Ik heb ook al twee jongens erop aangesproken.”

Ondanks dat Larissa het liefst zo min mogelijk woorden vuil maakt aan haar tijd in Amsterdam, wil ze wel in een tijdlijn aangeven hoe ze zich voelde toen ze daar woonde ten opzichte van nu. Ze voelde zich niet blij in Amsterdam. Sinds ze in Eindhoven woont ziet ze het leven een stuk positiever in en haar wekelijkse praatjes met Yvonne geven haar vastigheid. Yvonne schroeft de begeleiding terug zodra Larissa een gezond sociaal netwerk heeft opgebouwd.

Financiële analyse Larissa⁵

Totale kosten	~ € 2.560
Totale baten	~ € 30.600

Kosten:

Ureninzet IPTA-coach: € 2000
Wekelijkse telefonische consulten met praktijkondersteuner: € 100
Training 'No Shame' van Lumens via WIJ Eindhoven: € 460

Baten⁶:

Voorkomen inzet maatschappelijk werker: € 1.300
Voorkomen inzet psycholoog: € 1.600
Voorkomen uitkering schadefonds: € 18.000
Preventie voortijdig schoolverlaten: € 9.700

Toelichting baten

Coach Yvonne geeft aan dat haar eigen inzet en de inzet van Cynthia ervoor zorgen dat Larissa zich meer bewust is van haar eigen grenzen op seksueel vlak. Yvonne verwacht dat Larissa zonder haar hulp eerder over haar grenzen zou zijn gegaan, bijvoorbeeld door het sturen van seksueel getinte foto's naar een jongen, of door het uitvoeren van seksuele handelingen. Zonder de inzet van de coach is de kans aanwezig dat Larissa in de prostitutie geraakt.

Wanneer prostitutie of loverboyproblematiek wordt voorkomen, zijn er een aantal baten. Op de eerste plaats wordt de inzet van een maatschappelijk werker en psycholoog voorkomen. Daarnaast hebben slachtoffers van een loverboy recht op een eenmalige uitkering uit het schadefonds geweldsmisdrijven⁷. Tot slot verlaten vrouwen die in aanraking komen met een loverboy ook vaak vroegtijdig de school.

De baten bestaan geheel uit de preventie van kosten die ten laste komen van de maatschappij. Voor Larissa zelf zijn er vooral immateriële baten. Dankzij de inzet van de IPTA-coach is Larissa in staat om beter haar grenzen aan te geven. Ze is zich bewust van gezonde relaties. Een slachtoffer van prostitutie en/of loverboyproblematiek kampt vaak met grote lichamelijke, psychische en emotionele schade. Het voorkomen van prostitutie en/of loverboy-problematiek levert naast kwantitatieve dus ook ook grote kwalitatieve baten op voor Larissa en haar naasten.

⁵ Zie bijlage Verantwoording kosten-batenanalyse voor een (verdere) toelichting over de inhoud van de kosten en baten.

⁶ De analyse bestaat volledig uit het voorkomen van een potentiële situatie waarin Larissa slachtoffer was geworden van een loverboy en de gevolgen daarvan.

⁷ <https://slachtofferwijzer.nl/hulppagina/financiële-hulp-vanwege-een-loverboy/>

**“Yvonne geeft mij tips.
Ik zie het nu eerder als
iemand iets van me wil.”**

i

Hoe is de toeleiding georganiseerd?

Zowel in Zoetermeer als in Eindhoven kunnen verschillende organisaties en gemeentelijke afdelingen jongeren aanmelden voor de IPTA-aanpak. Aanmeldingen komen bijvoorbeeld vanuit het sociale wijkteam, jeugdhulpverlening, zorgcoördinatoren van scholen, leerplichtambtenaren of wijkagenten.

Bij de toeleiding lijkt de achtergrond en het netwerk van de coaches bepalend. In Eindhoven zijn er bijvoorbeeld goede connecties met het Leger des Heils, maatschappelijke opvang en het sociale wijkteam. In Zoetermeer zijn er stevige relaties met bijvoorbeeld de politie, scholen en de gemeentelijke afdelingen Leerplicht en Werk en Inkomen.

Na aanmelding verzamelen de IPTA-coaches informatie bij verschillende partijen om te beoordelen of de jongere past binnen de aanpak. Het belangrijkste criterium daarbij is dat de jongeren aan het afglijden zijn naar de criminaliteit.

Wanneer het past, gaat de coach in gesprek met de jongere (en als die minderjarig is met de ouders) en wordt de begeleiding opgestart.

Larissa met de mobiele telefoon van haar stiefmoeder Cynthia, zodat zij een oogje in het zeil kan houden.

Karim over zijn coach Roy:

Tussendoor kan ik altijd bellen of appen met vragen.

Karim is drieëntwintig jaar en is op zestienjarige leeftijd vanuit Syrië naar Nederland gevlucht. Hij woont met zijn vader, moeder, twee zussen en jongere broertje in Gestel, een buitenwijk van Eindhoven, maar wil graag op zichzelf wonen.

Net wakker

Via IPTA-coach Roy maken we een afspraak met Karim. We spreken op een dinsdag in oktober om 12.00 uur af bij het kantoor van Roy voor het interview. Helaas treffen we Karim niet: hij lijkt de afspraak te zijn vergeten. Coach Roy:

“Meestal komt Karim wel op onze afspraken, maar ik was er vandaag al een beetje

bang voor, want ik zag dat Karim vannacht om vijf uur nog online was op WhatsApp.”

Omdat we Karim telefonisch niet te pakken krijgen, stelt de coach voor om bij Karims huis langs te gaan.

“Als wij als coach altijd moeten wachten op het moment dat de jongeren hun afspraken nakomen, komen we nergens, dus in deze

situaties ga ik meestal gewoon naar hen toe.”

De aanpak werkt, want eenmaal bij het huis aangekomen, blijkt Karim thuis te zijn. Karims zus heet ons welkom in de sober ingerichte woonkamer en even later komt Karim in trainingspak de trap aflopen. Hij gaat graag met ons in gesprek. Tijdens het gesprek is zijn jongere zus ook aanwezig.

Wanneer Karim iets niet begrijpt, helpt zij met vertalen.

Thuis wonen

Karim woont nu al een aantal jaar in Nederland. Hij is in zijn eentje naar Nederland gevlucht en heeft een tijdje zelfstandig in Eindhoven gewoond, maar een jaar geleden is zijn familie ook naar Nederland gekomen en nu wonen ze weer bij elkaar. Dit was wennen voor Karim. Hij is op zich blij om weer bij zijn familie te zijn, maar was ook gewend om zijn eigen dingen te doen. Hij vindt het lastig dat zijn ouders nu weer op zijn lip zitten. Volgens Karim is hij ook al meer gewend aan Nederland dan zijn ouders. Hij heeft niet zo'n goede band met zijn vader. Ook heeft het samenwonen consequenties voor de financiën. Doordat Karim inkomsten heeft uit zijn werk, worden zijn ouders gekort op de uitkering. Daarom moet Karim zijn inkomen delen met de familie, terwijl hij dit liever gebruikt om zijn eigen leven op te bouwen.

Een hoop vragen

Karim is ruim een half jaar geleden in contact gekomen met coach Roy. Vanuit het wijkteam kwamen er signalen dat Karim met jongeren uit de buurt Bennekel op straat hangt. In deze buurt is veel drugscriminaliteit. Jongeren in deze wijk worden vaak ingezet als drugsrunner, topknipper of andere hand- en spandiensten binnen het Eindhovense drugsmilie. Roy maakt zich zorgen dat Karim dit wereldje wordt ingezogen omdat hij beïnvloedbaar is en omdat hij bij deze jongeren meer aansluiting vindt. Karim spreekt de Nederlandse taal niet goed en veel van deze jongeren hebben net als hij een islamitische achtergrond. Niet alleen Roy is bezorgd. Karims vader maakt vaak met gebaren duidelijk dat hij bang is dat Karim gearresteerd gaat worden.

Het eerste waar Roy Karim mee hielp was zijn WW-uitkering. Hij had in die tijd al contact met iemand van het Sociaal Team in Eindhoven, maar daar kwam hij niet verder mee.

“Als je aan hen een vraag stelde zeiden ze wat ik moest doen, maar dat lukte mij helemaal niet zelfstandig!”

Karim is blij met zijn coach. Ze hebben ongeveer eens in de twee weken contact en tussendoor kan hij altijd bellen of appen met vragen. Roy ondersteunt hem intensief en neemt hem mee in de verschillende stappen die gezet moeten worden. Karim heeft schulden opgebouwd. Roy heeft Karim daarom afgelopen maanden, naast het aanvragen van een WW-uitkering, geholpen met het aanvragen van bewindvoering en het betalen van boetes. Dit heeft Karim

vertrouwen gegeven in het werk van Roy.

Werk en school

Karim werkt nu af en toe bij een distributiecentrum, maar wil liever ander werk doen. Hij gaat liever niet meer terug naar school, behalve als hij het kan combineren met werken, zodat hij geld kan verdienen. Met Roy heeft hij besproken dat hij op termijn een praktijkopleiding kan volgen, waarbij hij een dag naar school gaat en vier dagen kan werken. Het lijkt hem dan wel wat om dakdekker te worden. Een buurman heeft een dakdekkersbedrijf. Misschien zou hij het vak van hem kunnen leren?

Om een opleiding te kunnen volgen, moet Karim echter eerst zijn inburgering afronden. Dit is behoorlijk lastig! Hoewel zijn zussen korter in Nederland verblijven, hebben zij allebei al wel hun inburgering afgerond en zij volgen inmiddels een opleiding. Coach Roy vermoedt dat Karim moeite heeft met leren en heeft hem vorige week meegenomen naar een centrum waar hij een interculturele IQ-test heeft gedaan. Binnenkort ontvangt hij de uitslag. Als blijkt dat Karim een verstandelijke beperking heeft, kan hij – ook omdat hij in Syrië weinig naar school is gegaan en analfabeet is – vrijstelling krijgen van de inburgering.

Aansluiting vinden

Karim maakt tijdens het gesprek een wat gesloten en onverschillige indruk. Door de taalachterstand heeft hij soms moeite om de vragen te begrijpen. Wellicht helpt het ook niet mee dat we Karim thuis spreken, terwijl zijn zus en vader in de buurt zijn. Van Roy begrepen we dat Karim contacten heeft met jongens die in het criminele circuit zitten, maar het is lastig om Karim hier nu naar te vragen. Karim vertelt wel dat hij in zijn vrije tijd vaak rondhangt op straat met vrienden. Wat hij dan doet?

“Gewoon: Beetje chillen, jointje roken.”

Een onverwerkt trauma

Halverwege het gesprek vraagt Karim of wij iets willen drinken. Wanneer hij naar de keuken loopt, vertelt zijn zus dat haar broer vroeger energiever en vrolijker was. Kort voordat Karim vanuit Syrië vluchtte naar Nederland, was er een bomaanslag waarbij zijn broer en oom om het leven kwamen.

“Hij was echt de beste maatjes met zijn broer, ze waren als een tweeling. Er is echt een Karim van voor dat moment en een Karim na. Ik weet dat Karim hier niet makkelijk over praat, maar ik wilde het toch delen, omdat het helpt om hem te begrijpen.”

Financiële analyse Karim ⁸

Totale kosten	~ € 9.110
Totale baten	~ € 13.500

Kosten:

Ureninzet IPTA-coach: € 3.900
Interculturele IQ-test: € 450
Intakegesprek bewindvoering: € 560
WW-uitkeringen: € 4.200

Baten:

Voorkoming boete niet behalen inburgeringscursus: € 1.250
Voorkoming schuldhulpverleningstraject: € 1.500
Voorkoming misdrijf: € 10.750

Toelichting baten

Roy kwam er na zijn contact met Karim achter dat hij nog een inburgeringscursus moet volgen en behalen. Vanwege Karim zijn analfabetisme verwacht Roy dat hij deze niet gaat halen. De boete voor het niet behalen van de inburgeringscursus bedraagt € 1.250, maar doordat Roy een IQ-test laat afnemen verwacht hij dat Karim ontheffing zal krijgen voor de inburgeringscursus. Als Karim de inburgeringscursus niet haalt, had hij naast de boete nog slechts twee jaar gehad om deze cursus wel te halen, anders wordt zijn asielzoekersstatus niet verlengd. Dit wordt dankzij de inzet van Roy voorkomen.

Roy heeft Karim begeleid naar bewindvoering, omdat Karim geen overzicht had over zijn kosten en de brieven met rekeningen niet kon lezen. Naar verwachting zouden zijn schulden nog veel hoger opgelopen zijn als Karim niet onder bewindvoering was gesteld.

Roy heeft Karim ontmoet terwijl hij met verkeerde jongens in het park hing. Hij had officieel geen inkomen, maar leek wel rond te kunnen komen. Roy verdenkt Karim ervan in het criminele circuit te hebben gezeten om geld te kunnen verdienen. Daarnaast omschrijft Roy dat Karim heel makkelijk beïnvloedbaar is, waardoor hij vatbaar is voor aanbiedingen uit het criminele circuit.

Het grootste gedeelte van de baten (bijna 80%) bestaat uit het voorkomen van een misdrijf. Dit zijn baten die ten goede komen aan de maatschappij. Ruim 20% van de totale baten zijn baten voor de cliënt.

⁸ Zie bijlage Verantwoording kosten-batenanalyse voor een (verdere) toelichting over de inhoud van de kosten en baten.

Ik zie wel waar de dag me brengt.

Duncan over zijn coach Gio:

Hij is niet streng, maar wel heel duidelijk.

Duncan is een ingehouden en rustige jongen. Hij is zeventien en woont van zijn achtste tot zijn tiende op Aruba. Nu woont hij met zijn moeder en zusje in het centrum van Zoetermeer. Hij is net van opleiding gewisseld. Hij deed Logistiek maar wilde meer met zijn handen bezig zijn en doet nu sinds dit jaar Mechatronica. Hij loopt het liefst in sportkleding rond en gaat ook regelmatig met vrienden naar de sportschool.

Geen stabiele basis

Duncan is de middelste van drie kinderen. Hij wordt opgevoed door zijn alleenstaande moeder. De thuissituatie is niet zonder problemen. Zijn moeder zit in de schuldsanering en is één van de slachtoffers van de toeslagenaffaire. Thuis hebben ze het niet breed.

Duncan kwam voor het eerst in aanraking met een coach op de middelbare school toen hij door de corona-maatregelen maar weinig contactmomenten op school had. Duncan vond die eerste corona-maanden zwaar. Hij wist niet goed wat hij kon verwachten en school was onregelmatig. Hij zat in die tijd ook veel te gamen en op sociale media. Op sociale media kreeg hij ruzie met een andere jongen. Ze hebben elkaar op straat opgezocht in het bijzijn van wat vrienden en daar liep het uit de hand. Duncan heeft de andere jongen vanuit een schrikreactie gestoken met een mes. Er zal een zitting plaatsvinden in het voorjaar van 2022. Zijn IPTA-coach Gio zal hierbij aanwezig zijn en Duncan helpen met het voorbereiden hiervan.

Structuur aanbrengen

De coach die Duncan in het begin had, hielp hem met plannen zodat hij zijn toetsen kon halen. Al snel werd de coaching overgenomen door Gio omdat de andere coach ander werk ging doen. Gio kent hij nu ruim een jaar en hij helpt hem voornamelijk met structuur aan zijn leven te geven. Van het kiezen voor de juiste opleiding tot het vinden van een bijbaantje. Ook helpt Gio bij het plannen van schoolzaken.

“Gio heeft me geholpen om mijn rapport er beter uit te laten zien. Niet dat het slecht was... maar het is nu beter. Hij belde voor

toetsen of ik er klaar voor was en hielp me met plannen.”

De coaches hadden elk hun eigen stijl. Met de eerste coach had Duncan meer fysieke afspraken en waren ze altijd een beetje bezig met verschillende dingen. Met Gio praat hij meer over de telefoon en bespreken ze één ding per keer. Een sterke voorkeur heeft Duncan niet. Hij kan wel zeggen wat hij fijn vindt aan de coaching van Gio.

“Hij is niet streng maar wel heel duidelijk. En hij bepaalt niet wat ik moet doen maar geeft me tips over wat hij zou doen.”

In het hier en nu

Na school spreekt hij vaak met vrienden af om samen te gamen of naar de sportschool te gaan. Zo nu en dan gaat hij ook wel eens kickboksen of voetballen. Of hij gaat langs bij zijn broer die net een dochtertje heeft gekregen. Maar hij vindt het ook fijn om thuis na school zijn rust te pakken of te slapen. Duncan leeft met het moment en is een tevreden persoon. Over de toekomst denkt hij eigenlijk niet zo na.

“Ik ben eigenlijk altijd wel vrolijk. En als het minder goed gaat, denk ik: het kan alleen maar beter. Ik zie wel waar de dag me brengt.”

Een goed vangnet

Duncan heeft een tijdje de mbo-opleiding Logistiek in Zoetermeer gevolgd maar hij kwam er achter dat hij liever meer met zijn handen werkt. Daarom heeft hij er voor gekozen om te veranderen van opleiding. Sinds september 2021 volgt hij nu de opleiding Mechatronica. Daarvoor moet hij wel elke dag naar Leiden reizen, maar dat heeft hij er zeker voor over. Hij moet lange dagen maken en vroeg op, maar de school en zijn

klasgenoten vindt hij leuk. Gio heeft Duncan geholpen met het overstappen. Gio was wel huiverig over het feit dat Duncan nu veertig minuten moet reizen voor school omdat hij nog wel eens te laat kan komen. Maar vooralsnog gaat het goed.

“Zonder Gio's hulp had ik denk ik ook wel de lesstof doorgenomen maar niet zo goed en had ik wel geleerd, maar niet zo hard geleerd.”

Ook is hij samen met Gio op zoek geweest naar een bijbaan. Na een paar mislukte pogingen werkt hij nu bij de Burger King. Gio heeft geholpen bij het inplannen en voorbereiden van de sollicitaties.

“Als een sollicitatie goed gaat, bel ik Gio gelijk. Ik vind het leuk om hem trots te maken.”

Op het goede pad

Duncan zit nu goed. Hij doet een leuke opleiding, verdient zijn eigen geld met zijn bijbaan en haalt er plezier uit. Gio heeft er ook vertrouwen in dat Duncan een goed leven voor zichzelf heeft opgebouwd en op het goede pad blijft. Het enige waar Gio zich zorgen om maakt is het vele gamen. Duncan zit vaak tot diep in de nacht in zijn eentje op zijn kamer te gamen.

In de toekomst wil Duncan zijn eigen bedrijf. Hij weet nog niet wat voor bedrijf, maar hij wil graag zijn eigen baas zijn. “Dat lijkt me het beste dat er is. Je kan zeggen wat anderen moeten doen en je kan een keer uitslapen als je dat wil.” Duncan heeft in ieder geval vertrouwen dat alles goed komt. Want “zolang ik mij ergens toe zet kan ik overal wel in slagen!”

Financiële analyse Duncan ⁹

Totale kosten	~ € 8.910
Totale baten	~ € 11.320

Kosten:

Ureninzet IPTA-coach: € 8.700

Creditcardkosten voor urgente zaken: € 210

Baten:

Voorkomen misdrijf: € 10.750

Inkomsten uit bijbaan: € 570

Toelichting baten

Uit gesprekken met coach Gio blijkt dat Duncan al twee jaar contact heeft met een leerplichtambtenaar vanwege schoolverzuim. Gio geeft aan dat er een onderzoek naar Duncan loopt vanwege zijn betrokkenheid bij een steekpartij. Dit duidt erop dat Duncan zonder interventie mogelijk op het verkeerde pad terecht was gekomen. De baten in deze casus bestaan dus uit het voorkomen van criminaliteit. Dit zijn baten die ten goede komen aan de maatschappij. Daarnaast heeft Duncan sinds september een bijbaan bij de Burgerking voor zestien uur per week.

Bovendien heeft de inzet van Gio ertoe bijgedragen dat Duncan zijn mbo-1-opleiding heeft afgerond en nu bezig is met een mbo-2-opleiding. In de toekomst kan dit leiden tot potentiële baten, omdat een startkwalificatie de kans op jeugdwerkloosheid vermindert. Dit betekent een potentiële besparing aan maatschappelijke kosten (uitkering) en potentiële baten voor Duncan zelf (hoger inkomen). Omdat Duncan zijn startkwalificatie nog niet heeft behaald zijn deze baten niet meegenomen.

⁹ Zie bijlage Verantwoording kosten-batenanalyse voor een (verdere) toelichting over de inhoud van de kosten en baten.

“Als een sollicitatie goed gaat, bel ik Gio gelijk. Ik vind het leuk om hem trots te maken.”

Coaches Jelmer en Gio over de IPTA-aanpak:

Als wij er niet zouden zijn, dan is er geen **vangnet** voor de jongeren.

In Zoetermeer spreken we met IPTA-coaches Jelmer Scheffer en Gio Macnack. Hier en daar verschillen ze in hun aanpak; waar Jelmer wat strenger en directer is, is Gio's aanpak wat coulanter en geduldiger. Maar ze zijn het eens over wat de IPTA-aanpak succesvol maakt: de jongere aan het stuur met een coach op de achterbank die oprechte aandacht heeft, tips en advies geeft, flexibel is en snel kan handelen.

Zoetermeer is een middelgrote stad met een dorps karakter: iedereen kent elkaar. En dat is een grote kracht voor de IPTA-aanpak, vertelt Jelmer. Ze hebben onder andere contacten met mbo-scholen, praktijkscholen, leerplichtambtenaren, jeugdbescherming en wijkagenten. Dat helpt bij het signaleren van jongeren die aan het afglijden zijn naar criminaliteit. Vervolgens wordt informatie verzameld bij politie en andere partijen om te beoordelen of het inderdaad een jongere is die gebaat is bij de IPTA-aanpak. Als dat het geval is, dan gaan de coaches in gesprek met de jongere (en met de ouders als de jongere minderjarig is). Dit doet de coach meestal bij de jongere thuis, op school of buiten, maar bij voorkeur niet in het gemeentehuis, want dat werpt een drempel op.

Het eerste contact met de jongere begint heel laagdrempelig met een kop koffie of een blikje cola. In dit startgesprek leert de coach de jongere kennen. De coach brengt zo in beeld hoe de thuissituatie is, wat de jongere leuk vindt en wat zijn of haar ambities zijn. De coach is er om te luisteren en daarop aan te sluiten. Jelmer:

“Sommige jongeren zijn heel blij met een luisterend oor zonder oordeel en met oprechte aandacht en gaan gelijk praten.”

Vertrouwen en wisselgeld

Het opbouwen van vertrouwen is heel belangrijk, dat gaat om soft skills, maar je moet de jongeren ook snel iets te bieden

hebben, want anders raak je ze kwijt. Jelmer:

“Ik zorg dat ik altijd iets van wisselgeld heb. Vakantiewerk bijvoorbeeld. Dat kan ik met mijn netwerk van werkgevers snel voor ze regelen en dat willen ze wel, want dan kunnen ze geld verdienen.”

Het werkt niet als je de jongere iets belooft en er dan zes weken later pas op terugkomt, maar zo gaat het bij de overheid vaak wel. Gio: “Ambtenaren en het systeem zijn natuurlijk traag en wij hebben inmiddels de skills en het netwerk om daaromheen te laveren. Het helpt daarbij dat we ook geen ingewikkelde aanmeldprocedures hebben. Niet al te veel papierwerk.” Wanneer je als coach dan iets concreets kunt bieden aan de jongere, win je aan vertrouwen en geloofwaardigheid en kun je samen ook aan andere dingen gaan werken.

De jongere aan het stuur

Als Jelmer en Gio kijken naar hun eigen caseload van jongeren, dan is daar wel een rode draad in te herkennen. Jelmer: “Negentig procent van de situatie waar de jongere in zit ontstaat vanuit de thuissituatie. We zien relatief veel gebroken gezinnen, armoede, laag onderwijsniveau, psychische problemen, et cetera. Het nest waarin je opgroeit is heel bepalend.”

Vaak zijn jongeren al met meerdere instanties in aanraking geweest die zeggen wat ze wel of niet moeten doen. Ze zijn vaak

compleet overspannen door de hele situatie en als ze dan moeten kiezen tussen vechten, vluchten of bevriezen, dan wordt het vaak bevriezen. Bij de IPTA-aanpak gaat dat anders. Jelmer en Gio zetten de jongeren aan het stuur. Ze sluiten aan bij de motivatie en het talent van de jongere en ze laten de jongere de weg bepalen. Gio:

“De jongere zit zelf aan het stuur. Als coach zit ik op de achterbank en fluister in: Hey, misschien is het goed om hier rechtsaf te slaan.”

Als de jongere dan toch rechtdoor wil, doen we dat. De coach is er dan om vragen te beantwoorden en inzicht te geven in de gevolgen van het gedrag van de jongere. Gio: “Sommigen maken er een zootje van en dan zeggen wij: denk aan je koers, ik ben er voor jou, laten we samen lopen.”

De juiste keuze

De coaches snappen best dat deze jongeren soms de verkeerde keuzes maken. Jelmer:

“Die gasten denken: ik wil snel geld verdienen en mijn leven op orde brengen. Als iemand je dan vraagt om een pakketje van A naar B te brengen is dat heel verleidelijk.”

De coaches proberen de jongeren ervan te overtuigen dat er andere opties zijn: school, stage, werk. Maar dat is op de korte termijn wel vaak de moeilijke weg. De coaches schrijven de jongeren daarom nooit af wanneer zij de verkeerde keuze maken.

Gio:

“Als je heel rechtlijnig bent en na twee fouten zegt, je kan ophoepelen, dan kom je niet ver.”

Wel confronteren de coaches de jongeren altijd met de consequenties van hun keuzes en laten ze hen zien dat ze invloed hebben op hun eigen situatie. Jongeren zitten per definitie in een kwetsbare positie en zijn enorm aan het zoeken. Ook vinden sommige jongeren het lastig om in te zien wat hun eigen verantwoordelijkheid is. Gio: “Als ze drie keer te laat op het werk komen en ze worden ontslagen, dan heeft de werkgever het gedaan, zo werkt het natuurlijk niet.”

Als coach is het dan zaak om te zeggen: *het is jouw verantwoordelijkheid en wat ga je eraan doen, zonder een oordeel te vellen.*

Van intensief contact naar vinger aan de pols

Om jongeren te helpen om de goede keuzes te maken, is de begeleiding in het begin heel intensief. Soms is er wel vier of vijf keer in de week contact. De coach neemt de jongere dan echt op sleeptouw. Jongeren die op straat opgroeien vinden de beschermde wereld vaak eng: een sollicitatiegesprek voeren, een gesprek met een leerplichtambtenaar, studiefinanciering aanvragen. Veel jongeren vinden dat spannend, omdat ze niet weten hoe het werkt. Dan is het fijn voor de jongere dat er een gids is die naast hen loopt en laat zien dat het allemaal niet zo spannend is. Zodra de situatie weer wat stabiel is – een jongere heeft bijvoorbeeld een vaste baan gevonden of het gaat weer lekker op school – dan wordt het contact wat minder intensief. De taak van de coach is dan vooral om te monitoren hoe het gaat.

“Maar in principe ronden wij onze begeleiding nooit af, er is geen einddatum.”

De kracht van de IPTA-aanpak

Jelmer en Gio kunnen meer erkenning en podium voor hun werk gebruiken. Nu is het soms lobbyen bij samenwerkingspartners om te vertellen wat zij als coaches kunnen betekenen. De kracht van de Zoetermeerse IPTA-aanpak is volgens hen dat zij als coaches de stad, de jongere en het relevante netwerk goed kennen. En dat ze heel snel en flexibel kunnen werken zonder al te veel kaders en richtlijnen. Dat biedt mogelijkheden. Jelmer:

“Als wij er niet zouden zijn, dan is er geen vangnet voor de jongeren. Dan is er niemand die deze jongeren helpt om de juiste keuzes te maken.”

Het is jouw verantwoordelijkheid en wat ga je eraan doen?

i

Wat kenmerkt de aanpak?

De IPTA-aanpak is een proactieve aanpak. De coaches brengen allemaal een relevant netwerk met zich mee, met scholen, justitie, jeugdbescherming en wijkagenten bijvoorbeeld. Ze hebben onderling veel contact waardoor ze van elkaars netwerk gebruik kunnen maken en snel kunnen schakelen. Dit is bij deze doelgroep heel belangrijk omdat je ze snel kwijt bent en als er eenmaal een verkeerde stap wordt gezet, is het moeilijk weer op de goede weg te komen. In het contact met de jongere kenmerkt de aanpak zich verder door de volgende factoren:

- **vertrouwen opbouwen**
- **aansluiten bij de motivatie en het talent van de jongere**
- **duidelijke communicatie, afspraak is afspraak**
- **maatwerk**
- **flexibiliteit**
- **laagdrempelig en structureel contact**

**De jongere zit zelf aan het stuur.
Als coach zit je op de achterbank
en fluister je dingen in.**

Wat levert de IPTA-aanpak op?

Uit de casussen blijkt onder andere:

De jongeren krijgen **meer regie** over hun eigen leven

De vraag die in dit onderzoek centraal stond was: wat levert de IPTA-aanpak op voor deelnemende jongeren, hun omgeving en de samenleving als geheel? De verhalen hebben inzichtelijk gemaakt hoe de jongeren met behulp van de IPTA-coach stappen hebben gezet in essentiële facetten in hun leven. De financiële analyse van de casussen laat zien wat de verhouding is tussen de kosten en de potentiële baten van de aanpak op casusniveau. In dit slotwoord delen we onze belangrijkste inzichten.

Voor de deelnemende jongeren

De jongeren ontvangen intensieve ondersteuning op verschillende levensdomeinen. De jongeren bouwen een band op met hun coach. Ze hebben een extra gids of maatje die ze kunnen vertrouwen en bij wie ze met hun zorgen terecht kunnen. Uit de casussen blijkt dat de jongeren leren om meer regie te nemen over hun eigen leven en te leren om de consequenties van hun eigen keuzes en daden te overzien. De jongeren werken stapsgewijs samen met hun coach aan verschillende aspecten van hun leven, zoals opleiding, werk, thuissituatie en gezondheid. Dit leidt – zo blijkt uit de verhalen en de financiële analyse – tot een duidelijke verbetering van de kwaliteit van leven, wat zich bijvoorbeeld uit in:

- het voorkomen van dader- en slachtoffererschap van criminaliteit;
- een verbeterde woonsituatie;
- een stabiel inkomensniveau;
- voorkoming van schuldenproblematiek door ondersteuning bij het beheer van financiën;
- (perspectief op) het behalen van een opleiding;
- stappen in het proces van inburgering;
- inzicht in eigen capaciteiten en waar ze ondersteuning bij nodig hebben;
- het vinden van duurzaam werk;

- meer rust, verminderde stress en het bevorderen van psychische gezondheid;
- een versterkte sociale weerbaarheid;
- een verbeterd toekomstperspectief.

Daarnaast krijgen de jongeren meer vertrouwen in zichzelf en in anderen. Doordat de coach hen wegwijs maakt binnen de 'systeemwereld' van lokale overheid en hulpverleningsorganisaties zijn de jongeren in de toekomst ook eerder in staat om ondersteuning te vragen wanneer het tegenzit. Hierdoor is er een grotere kans dat ze ook bij toekomstige tegenslagen op het rechte pad blijven en de stappen zetten die nodig zijn om te werken aan essentiële aspecten van hun leven.

Voor de directe omgeving van de jongeren

Ook op de omgeving van jongeren, zoals hun directe familieleden, heeft de aanpak een positief effect. De problematiek die heerst, weegt vaak ook zwaar op naasten. Doordat een professionele coach hulp biedt worden zij ontzorgd en ervaren ze meer rust.

De IPTA-aanpak leidt in een aantal situaties ook tot verbeterde familierelaties. Uit de verhalen blijkt dat ouders en opvoeders niet altijd passende ondersteuning kunnen

bieden aan hun kinderen bij vragen die ze hebben over opleiding, werk of andere zaken die bij jongeren leven. Dit komt de band die zij hebben met hun kind niet ten goede. Het is dan fijn dat er een onafhankelijke coach is die er minder bovenop zit en professionele hulp kan bieden.

Voor de samenleving

Door de IPTA-aanpak staan de jongeren minder aan de zijlijn van de samenleving. Veel jongeren zijn al in aanraking gekomen met verschillende instanties en justitie, en hebben een bepaald wantrouwen opgebouwd wat het opbouwen van een leven in de weg zit. De IPTA-aanpak helpt bij het opbouwen van vertrouwen in zichzelf en de samenleving en het zien van kansen. Dit besef zorgt ervoor dat ze actief onderdeel gaan uitmaken van de samenleving en vergroot hun betrokkenheid en participatie. De deelnemende jongeren hebben allemaal mooie toekomstdromen: een kapperszaak, dakdekker of stewardess. De IPTA-aanpak helpt ze op de goede weg te blijven en als ze zo deze toekomstdromen kunnen vervullen heeft dat positieve effecten op de hele samenleving.

Daarnaast zit de kracht van de IPTA-aanpak natuurlijk in het voorkomen van crimineel gedrag. Het is relatief gemakkelijk om de

criminaliteit in te rollen en uit **onderzoek** blijkt dat je er dan niet snel meer uit komt. Dit brengt de jongere zelf en de samenleving veel schade toe.

De IPTA-aanpak is een preventieve aanpak die ervoor zorgt dat jongeren niet afglijden naar of doorgroeien in de criminaliteit. Zo zorgt het indirect niet alleen voor een veiligere samenleving, maar worden er ook veel kosten bespaard. Deze maatschappelijke baten zitten niet alleen in het voorkomen van criminaliteit. Ook het voorkomen van

kosten die gepaard gaan met factoren als vroegtijdig schoolverlaten, schuldenproblematiek en slachtofferschap, draagt bij aan de meerwaarde van de IPTA-aanpak.

Hieronder hebben we ter illustratie per casus de baten uitgesplitst naar de domeinen waarop kosten worden bespaard. Daarin is te zien dat in alle casussen een besparing van kosten aan criminaliteit naar voren komt, maar dat er ook baten zijn in het domein van zorg, onderwijs en Werk en Inkomen.

Door de IPTA-aanpak staan de jongeren minder aan de zijlijn van de samenleving.

Casus	Kosten totaal ¹⁰	Baten totaal	Voorkomen van					Balans kosten/baten
			Inkomsten	Schoolluitval	Criminaliteit	Schulden	Inzet zorg-professionals	
Zayd	€ 17.450	€ 22.700			€ 2.700	€ 20.000		€ 5.250
Nadir	€ 8.910	€ 18.450	€ 5.250	€ 2.450	€ 10.750			€ 9.540
Larissa	€ 2.600	€ 30.600		€ 9.700	€ 18.000 (aanschadefonds-uitkering)		€ 2.900	€ 28.040
Karim	€ 9.110	€ 13.500			€ 10.750	€ 2.750		€ 4.390
Duncan	€ 8.910	€ 11.320	€ 570		€ 10.750			€ 2.410

Tabel: Samenvatting van de baten uitgesplitst per domein.

Uit de financiële analyse blijkt dat de financiële baten voor de samenleving voor alle casussen hoger liggen dan de kosten. Ook vanuit financieel oogpunt lijkt de aanpak dus echt iets op te leveren. In deze publicatie zijn alle kosten en baten berekend voor de periode dat de IPTA-coach de jongeren steunt. Als deze steun tot duurzame resultaten leidt, zullen de baten in de toekomst nog vele malen hoger zijn.

De IPTA-aanpak voorkomt afglijden.

¹⁰ De kosten bestaan uit de kosten voor de IPTA-coach en eventueel bijkomende kosten voor diensten via andere organisaties.

Bijlage

Verantwoording van de onderzoeksmethode

In de bijlage geven we een uitgebreide toelichting over het onderzoek. In het eerste deel beschrijven we hoe de verhalen van de jongeren en coaches tot stand zijn gekomen. In het tweede deel geven we een uitgebreide verantwoording van de financiële analyses.

Deel I:

Verantwoording totstandkoming verhalen

In dit onderzoek hebben we in totaal vijf verhalen opgehaald van jongeren die de IPTA-aanpak volgen in Eindhoven of Zoetermeer. We hebben gekozen voor deze gemeenten, vanwege de spreiding over Nederland en omdat de aanpak daar al een tijdje loopt. Ook de beschikbaarheid voor deelname van de IPTA-coaches en de jongeren speelde een rol.

Het ophalen van verhalen is een methode om rijke informatie te verkrijgen die rekening houdt met de context van de jongeren. Het gaat hierbij uitdrukkelijk om het perspectief van de jongere en de betekenis die zij geven aan het proces waar ze in zitten.

Omdat de jongeren die begeleiding krijgen van een IPTA-coach vaak kwetsbare jongeren zijn die veel bagage hebben, is er veel aandacht besteed aan het contact maken met hen. Het eerste contact liep via de coach. Vervolgens is een kennismakingsgesprek gepland waarin de jongere zelf kon aangeven of en in welke vorm hij zijn/zij haar verhaal kwijt wilde. Hierbij is ook duidelijk gemaakt wat er met de uitkomsten zou gebeuren.

Voor de vervolgspraak zijn we een halve dag met de jongere opgetrokken. Het was een open gesprek waarin de jongere zoveel mogelijk de leiding nam. We lieten gespreksonderwerpen op relatief ongedwongen wijze naar boven komen met behulp van instrumenten zoals een tijdlijn en met een fotograaf om samen hun omgeving in beeld

te brengen. Hierbij zorgden we ervoor dat de verschillende thema's en leefgebieden waaraan de IPTA-coach werkt aan bod kwamen. Een tijdlijn helpt om het semi-gestructureerd over verleden, heden en toekomst te hebben. Deze tijdlijn laat goed zien op welke momenten er tegenslagen waren en wanneer er juist progressie was. We hadden een fotograaf mee om in opdracht van de jongere enkele professionele foto's te maken van belangrijke onderwerpen in hun leefomgeving. Deze foto's waren ook aanleiding tot gesprek. Daarnaast hebben we enkele personen uit de omgeving van de jongere gesproken om een completer beeld te krijgen van de situatie.

Door deze onderzoeksmethode hebben we openhartige gesprekken kunnen voeren. Wel is het belangrijk om op te merken dat een aantal factoren mogelijk invloed hebben gehad op de onderzoeksresultaten. Op de eerste plaats zijn de jongeren die we hebben gesproken voorgedragen door een coach. Omdat veel van de jongeren nu nog gecoacht worden door een IPTA-coach, is het mogelijk dat zij niet te veel kritiek wilden uiten op de coach, omdat zij nu nog een afhankelijke positie ten opzichte van hun coach hebben. We hebben dit enigszins proberen te ondervangen door goed uit te leggen wat het doel is van dit onderzoek en de gesprekken met de jongeren te voeren zonder de coach. Dat neemt niet weg dat het voor een jongeren lastig zou zijn geweest om fundamentele kritiek te uiten. Toch schatten we in dat dit effect niet

van grote invloed is omdat wij de indruk hebben dat de jongeren oprecht positief zijn over hun coaches.

Bij twee gesprekken (met Zayd en Karim) was er sprake van een taalbarrière omdat zij beiden niet goed Nederlands spreken. Bij het gesprek met Zayd was er daarom een tolk aanwezig. Bij het gesprek met Karim was dit praktisch niet mogelijk en heeft zijn zus vertaald. Door eenvoudige vragen te stellen en gebruik te maken van visuele ondersteuning, bleek het toch mogelijk om een goed gesprek te voeren over alle relevante aspecten van hun leven.

Naast de vijf jongeren hebben we drie betrokken IPTA-coaches geïnterviewd. Op basis van deze interviews zijn de verhalen van de jongeren verrijkt, verduidelijkt en geverifieerd. Deze interviews gaven daarnaast een beeld over de werkwijze van de coaches.

Alle verhalen zijn na onze analyse gedeeld met de jongeren en coaches zodat zij eventuele aanpassingen konden doen. Vervolgens hebben we rode draden uit de verhalen gehaald over de ervaringen met de IPTA-aanpak en de invloed van de aanpak op het leven van de jongeren. De anonimiteit van de jongeren is gewaarborgd door fictieve namen te gebruiken en hen niet herkenbaar in beeld te brengen. De jongeren zijn naderhand voor hun inspanning beloond met een VVV-bon van € 100.

Door deze onderzoeksmethode hebben we openhartige gesprekken kunnen voeren.

Deel II:

Verantwoording kosten-batenanalyse

De verhalen van de jongeren en de coaches, en de analyse daarvan, vormden de basis voor het schetsen van de verhouding tussen de kosten en de potentiële baten van de aanpak op casusniveau. Het scenario mét IPTA is inzichtelijk gemaakt door de kosten van de inzet van de IPTA-coach en de kosten van de ondersteuning die is geboden aan de jongeren in beeld te brengen. Deze totale kosten zijn afgezet tegen het scenario zonder inzet van de IPTA-coach.

Bij de verhalen zijn de kosten-batenanalyses op hoofdlijnen weergegeven. In deze bijlage is per casus een uitgebreidere toelichting opgenomen met een verantwoording over hoe de berekeningen tot stand zijn gekomen en welke bronnen/data zijn gebruikt.

De baten in de kosten-batenanalyse zijn gebaseerd op aannames van de coaches wat er waarschijnlijk zou zijn gebeurd zonder inzet van de IPTA-coach. Ook is er bij de baten uitgegaan van kengetallen uit bijvoorbeeld de maatschappelijke prijslijst en kengetallen uit andere kosten-batenanalyses. De kosten-batenanalyse is dus hypothetisch. Desalniettemin bevestigen de statistieken dat de risico's die worden geschetst wel degelijk bestaan.

Zoetermeer

Kosten

In Zoetermeer zijn twee cases onderzocht: Nadir en Duncan. De coach schat in dat de tijdsbesteding en dus de kosten voor Nadir en Duncan ongeveer gelijk zullen zijn. De coach schat de tijdsbesteding in op twee tot drie uur per week. Het salaris van de IPTA-coaches is ingeschaald op schaal 9 van de CAO sociaal werk¹¹, wat overeenkomt met € 26,67 per uur¹². De jaarlijkse begeleidingskosten van de inzet van de IPTA-coach is (52 weken * 2,5 uur * € 26,67 =) € 3.467. De kosten voor de totale begeleidingsperiode van 2,5 jaar bedragen daarmee zowel voor Nadir als Duncan circa € 8.700¹³.

Creditcardkosten:

Elke IPTA-coach heeft een creditcard waarmee die € 500 per jaar kan besteden aan urgente directe kosten, bijvoorbeeld een nieuwe spijkerbroek als dat direct nodig is. Zij begeleiden zes casussen. Gemiddeld komt dat neer op circa € 85 aan directe kosten per casus per jaar. Uitgaande van dat bedrag rekenen we (2,5 * € 85 =) circa € 210 aan directe kosten toe aan de onderzochte casussen.

Nadir

Baten

Voorkomen individueel activeringstraject:
De gemiddelde kosten van een activeringstraject traject zijn €2.450¹⁴.

Aanvullende studiebeurs:

Nadir heeft met terugwerkende kracht een eenmalige aanvullende studiebeurs gekregen ter waarde van € 2.800 voor bijvoorbeeld schoolgeld, een laptop en boeken.

Inkomsten uit bijbaan:

Sinds een half jaar heeft Nadir een bijbaan in het weekend. Op basis van het minimumloon heeft hij daarmee een economische productie geleverd van (26 weken * 2 dagen * € 47,11 =) circa € 2.450.

Voorkomen misdrijf:

Uit cijfers van het WODC¹⁵ blijkt dat de kosten voor het voorkomen van een misdrijf gemiddeld circa € 10.750 bedragen. Wij hebben deze kosten berekend door het aandeel van de kosten voor de tenuitvoerlegging, proces- en slachtofferkosten toe te passen op een gemiddeld delict. Het gaat om een inschatting van een potentieel misdrijf. Zodoende is er gerekend met een gemiddelde van mogelijke type misdrijven.

Tot slot beschrijft coach Gio dat hij meegaat naar de rechtszaak van Nadir. Het stemt rechters vaak milder als ze zien dat een verdachte wordt begeleid. Het is echter lastig in te schatten of dit impact heeft op de duur

van de mogelijke detentie van Nadir voor zijn gepleegde delict. Eventuele baten van strafvermindering zijn niet meegeteld.

Duncan

Baten

Voorkomen misdrijf:

Uit gesprekken met de coach blijkt dat Duncan al twee jaar is aangemeld bij de leerplichtambtenaar, verkeerde vrienden op school heeft en veel gamet. Daarnaast loopt er nog een onderzoek naar zijn mogelijke betrokkenheid bij een steekpartij. Dit duidt erop dat Duncan zonder interventie op het verkeerde pad terecht was gekomen. Uit cijfers van het WODC¹⁶ blijkt dat de kosten voor het voorkomen van een misdrijf gemiddeld circa € 10.750 bedragen. Wij hebben deze kosten berekend door het aandeel van de kosten voor de tenuitvoerlegging, proces- en slachtofferkosten toe te passen op een gemiddeld delict. Het gaat om een inschatting van een potentieel misdrijf. Zodoende is er gerekend met een gemiddelde van mogelijke type misdrijven.

Inkomsten uit bijbaan:

Sinds september 2021 heeft Duncan een bijbaan bij de Burger King voor 16 uur per week. Op basis van het minimumloon heeft hij daarmee een economische productie geleverd van (9 weken * 16 uur * € 4,09 =) circa € 570.

** Ook heeft de inzet van coach Gio ertoe geleid dat Duncan is begonnen met een mbo-1-opleiding die hij bijna heeft afgerond en omgezet in een mbo-2-opleiding. In de toekomst kan dit leiden tot potentiële baten, omdat een startkwalificatie de kans op jeugdwerkloosheid vermindert¹⁷. Uit onderzoek van het CPB blijkt dat jongeren met een startkwalificatie¹⁸ anderhalf keer zo vaak een baan hebben als jongeren zonder startkwalificatie. Dit betekent een potentiële besparing aan maatschappelijke kosten (uitkering) en potentiële baten voor Duncan zelf (hoger inkomen).*

¹¹ https://www.sociaalwerk-werkt.nl/sites/fcb_sociaalwerk/files/2020-12/definitievsalaristabellen_caosociaalwerk1921290719_0.pdf

¹² Salarisbedragen (bruto) per maand met ingang van 1 juli 2020 in euro's (+ 3,25%)

¹³ Voor toekomstige jaren is gerekend met een gelijkblijvende netto contant waarde van het uurloon.

¹⁴ SEO economisch onderzoek naar het effect van re-integratietrajecten op de uitgaven aan sociale zekerheid. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28719-43-b3.pdf>

¹⁵ WODC (2021) Criminaliteit en rechtshandhaving 2020.

¹⁶ WODC (2021) Criminaliteit en rechtshandhaving 2020.

¹⁷ <http://www.lpbl.nl/wp-content/uploads/2016/03/LPBL-MKBA-Onderwijs-en-jeugdwerkloosheid.pdf>

¹⁸ <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-8feb2018-Waarde-van-een-startkwalificatie-op-de-arbeidsmarkt.pdf>

** Tot slot is de IPTA-coach tijdens het interview ook ingegaan op het overgewicht van Duncan. Mocht hierop worden ingezet, dan zijn er potentieel grote gezondheidsbaten, maar de IPTA-coach zet hier tot op heden niet actief op in. Over de hele levensloop worden de totale kosten van obesitas geschat op € 150.000 per kind¹⁹. Gezien het feit dat de IPTA-coach niet actief inzet op het terugdringen van het overgewicht van Duncan, is deze baat niet verwerkt in de kosten-batenanalyse.*

Eindhoven

Ook de gemeente Eindhoven zet IPTA-coaches in. Hun loonkosten (inclusief werkgeverslasten) bedragen € 50 per uur²⁰. In Eindhoven zijn drie casussen onderzocht.

Zayd

Kosten

Ureninzet IPTA-coach:

De ureninzet van Roy als IPTA-coach komt op (2 jaar * 52 weken * 2,5 uur * € 50 =) circa € 13.000.

Interculturele IQ-test:

In opdracht van de IPTA-coach is een interculturele IQ-test afgenomen bij Zayd. Dit

kostte eenmalig € 450.

Budgetbeheer en bewindvoering

Zayd heeft zeven maanden budgetbeheer gekregen. De kosten hiervoor verschillen per instantie. Wij rekenen hier met gemiddelde kosten, bestaande uit eenmalige kosten van € 585 en maandelijkse kosten van € 100. Daarna is Zayd sinds anderhalf jaar onder bewindvoering gesteld, wat tot zover circa € 2.700 heeft gekost.

Baten

Preventie schuldenproblematiek en voorkomen uithuiszetting:

De kosten die verbonden zijn aan het schuldhulpverleningstraject, uithuiszetting en inzet van de energiemaatschappij bedragen volgens onderzoeken van movisie en de Hogeschool Utrecht in totaal circa € 4.000²¹.

Besparing maatschappelijke opvang:

Daarnaast bedraagt curatieve maatschappelijke opvang volgens onderzoek van Panteia naar preventie van schulden circa € 16.000.

Voorkomen taakstraf/detentie:

Uitgaande van een uur taakstraf per € 25 boete, had Zayd 18 uur aan taakstraf

gekregen. Twee uur taakstraf staat gelijk aan één dag detentie. Dit betekent dat Zayd, zonder de inzet van Roy, 9 dagen in detentie had gemoeten. De kosten hiervoor bedragen € 250 per dag, dus € 2.250 voor 9 dagen. In combinatie met de betaling van de boete heeft de inzet van de IPTA-coach dus geleid tot (€ 450 + € 2.250 =) € 2.700 aan justitiële baten.

** De totale kosten en baten voor de casus van Zayd zijn exclusief de potentiële toekomstige baten van het voorkomen van een Participatiewet-uitkering en van gezinshereniging. IPTA-coach Roy heeft Zayd aangemeld voor het project Springplank040 waarmee huurders worden begeleid naar dagbesteding of betaald werk. Het traject moet nog beginnen en de kosten zijn niet bekend. In de toekomst kan dit betekenen dat een Participatiewet-uitkering voor Zayd wordt voorkomen. De potentiële baten hiervan voor één jaar zijn circa € 17.000. Hierop moeten de kosten van de loonkostensubsidie die een werkgever voor Zayd ontvangt in mindering worden gebracht.*

** Tot slot heeft IPTA-coach Roy een sterke bijdrage geleverd aan de procedure voor*

¹⁹ <https://www.ggdzw.nl/wat-kost-overgewicht/>

²⁰ Informatie verstrekt door de leidinggevende van de IPTA-coaches.

²¹ https://www.divosa.nl/sites/default/files/onderwerp_bestanden/schuldhulp_loont.pdf en <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Onderzoek-kosten-baten-2GetThere.pdf>

gezinshereniging waardoor zijn moeder, neef en broer naar Nederland zijn gekomen. Dit heeft voor een stabielere omgeving voor Zayd gezorgd en is van enorme waarde. Als dit niet was gebeurd verwacht Roy dat Zayd passief was geworden, nergens meer om had gegeven en zich ongewenst had gevoeld. De gevolgen hiervan zijn echter lastig in te schatten. Bovendien staan tegenover deze baat ook de kosten die de gezinshereniging met zich mee brengt. In het kader van dit onderzoek voert het te ver om die in kaart te brengen. Dit effect van de IPTA-coach is dan ook niet gemonetariseerd.

Larissa

Kosten

Ureninzet IPTA-coach:

IPTA-coach Yvonne besteedt sinds 20 weken twee uur per week aan Larissa. De kosten van de inzet van Yvonne zijn (20 weken * 2 uur * € 50 =) € 2.000.

Wekelijkse telefonische consulten Yvonne met praktijkondersteuner:

Yvonne heeft wekelijkse consulten met de praktijkondersteuner over hechtingsproblematiek. De kosten voor een telefonisch consult met een POH GGZ bedragen circa € 5. Deze kosten zijn in totaal (20 weken * 1 uur * € 5 =) € 100.

No-shame training van Lumens via WijEindhoven:

Yvonne heeft Larissa aangemeld voor de training 'No Shame' van Lumens via WijEindhoven. De training duurt gemiddeld zes uur per deelnemer à € 72,50 per uur plus € 25 materiaalkosten. De kosten van de training komen daarmee op € 460.

Baten

Voorkomen inzet maatschappelijk werker en psycholoog:

Een maatschappelijk werker kost € 65 per uur en een psycholoog € 80 per uur²². Er is gerekend met een inzet van één uur van beide hulpverleners voor een periode van twintig weken, evenveel als de begeleiding van de IPTA-coach tot nu toe.

Preventie uitkering schadefonds geweldsmisdrijven:

Slachtoffers van een loverboy hebben recht op een eenmalige uitkering uit het schadefonds geweldsmisdrijven die tussen de € 1.000 en € 35.000 bedraagt²³.

Preventie voortijdig schoolverlaten:

Vrouwen die in aanraking komen met een loverboy verlaten vaak vroegtijdig hun school²⁴. Dit kost circa € 9.700 per school-

verlater²⁵.

** Dankzij de inzet van de IPTA-coach is Larissa in staat om beter haar grenzen aan te geven. Ze kan beter haar emoties tonen en zorgt beter voor zichzelf. Ze is zich bewust van gezonde relaties. Deze toekomstige baten zijn van grote waarde maar niet te monetariseren.*

** De analyse bestaat volledig uit het voorkomen van een situatie waarin Larissa slachtoffer was geworden van een loverboy en de gevolgen daarvan.*

Karim

Kosten

Ureninzet IPTA-coach:

Coach Roy begeleidt Karim sinds mei 2021 via het IPTA-traject. Hij kent Karim via een andere cliënt. Een afspraak met Karim duurt gemiddeld anderhalf uur en hij ziet hem een tot twee keer per week. De kosten van Roy zijn circa € 3.900 (2 * 1,5 uur * 26 weken * € 50 per uur).

Interculturele IQ-test:

Roy heeft ervoor gezorgd dat Karim een interculturele IQ-test heeft gedaan, omdat hij analfabetisch is. De kosten hiervan zijn eenmalig € 450.

Intakegesprek bewindvoering:

Karim heeft schulden opgebouwd waarvoor Roy hem heeft aangemeld voor bewindvoering. De kosten hiervoor bestaan tot op heden uit circa € 560 voor het intakegesprek, maar vanaf volgend jaar start het traject dat circa € 1.900 per jaar kost. De verwachting van Roy is dat Karim altijd bewindvoering nodig heeft voor het op orde houden van zijn financiën. Maar deze kosten zijn nu nog niet gemaakt en daarom zijn ze niet hierin opgenomen.

WW-uitkeringen:

De eerste stap die Roy heeft ondernomen is het regelen van een WW-uitkering. Dit is enerzijds een kostenpost voor de maatschappij, maar anderzijds een baat voor Karim. Op basis van het minimumloon ontvangt Karim de eerste twee maanden circa € 2.200 en in de derde maand € 2.000.

** De uitslag van de IQ-test is op het moment van het gesprek nog niet binnen, maar afhankelijk daarvan wordt besloten of Karim geschikt is om een cursus alfabetisering te volgen. De potentiële kosten hiervan bedragen circa € 8.100 (€ 13,50 per uur * 600 uur). Ook deze kosten zijn nog niet gemaakt en om die reden niet hierin opgenomen.*

** Tot slot benoemt coach Roy dat Karim in Syrië veel heeft meegemaakt, waaronder een bomaanslag waarbij zijn broer is overleden. Volgens Roy heeft Karim dit trauma nog niet volledig verwerkt. Hij zal daarom in de toekomst ook inzetten op een psycholoog. De kosten hiervan bedragen circa € 80 per uur. Deze post is niet gemonetariseerd, omdat onduidelijk is hoeveel uur Karim aan psychologische hulp nodig heeft.*

Baten

Voorkoming boete niet behalen inburgeringscursus:

De boete voor het niet behalen van de inburgeringscursus bedraagt € 1.250, maar doordat Roy een IQ-test laat afnemen verwacht hij dat Karim ontheffing zal krijgen voor de inburgeringscursus.

Voorkomen schuldhulpverleningstraject:

Naar verwachting zouden Karims schulden nog veel hoger opgelopen zijn als hij niet onder bewindvoering was gesteld. Hierdoor heeft IPTA-coach Roy de inzet van een schuldhulpverleningstraject ter hoogte van circa € 1.500 voorkomen.

Voorkomen misdrijf:

Uit cijfers van het WODC²⁶ blijkt dat de kosten voor het voorkomen van een misdrijf gemiddeld circa € 10.750 bedragen. Wij hebben deze kosten berekend door het aandeel van de kosten voor de tenuitvoerlegging, proces- en slachtofferkosten toe te passen op een gemiddeld delict. Het gaat om een inschatting van een potentieel misdrijf. Zodoende is er gerekend met een gemiddelde van mogelijke type misdrijven. Daarnaast was Karim in beeld bij het wijkteam, omdat ze hem hadden aangemeld bij de radicaliseringsambtenaar in Eindhoven. Roy beschrijft dat Karim daar niet mee bezig lijkt nu hij uitzicht heeft op een baan en het opbouwen van zijn leven in Nederland.

** In toevoeging op bovenstaande baten beschrijft Roy dat hij bezig is met het regelen van een kamer voor Karim via Springplank040. Deze organisatie richt zich ook op het regelen van werk of dagbesteding. Karim is 23 jaar en kijkt ernaar uit om zelfstandig te wonen. Dat was hij ook gewend voordat zijn familie naar Nederland kwam. Als Karim een baan krijgt met inkomen via Springplank040 hoeft hij ook geen uitkering te ontvangen. Dit zou in potentie circa € 16.800 besparen, waar echter nog wel de loonkostensubsidie die de werkgever ontvangt vanaf moet worden getrokken.*

²² <https://zorgalliantie.com/wp-content/uploads/2018/10/Maatschappelijke-prijslijst.pdf>

²³ <https://slachtofferwijzer.nl/organisatie/schadefonds-geweldsmisdrijven/>

²⁴ <https://canonberoepsonderwijs.nl/leerwegen-en-deelnemersstromen/voortijdig-schoolverlaten/?print-posts=pdf>

²⁵ <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-03/Onderzoek-kosten-baten-2GetThere.pdf>

²⁶ WODC (2021) Criminaliteit en rechtshandhaving 2020.

Over Kennisland en Ecorys

Kennisland

Kennisland zet zich al meer dan twintig jaar onafhankelijk en onvermoeibaar in voor een open, lerende, inclusieve en duurzame samenleving: een kennissamenleving. We bouwen aan een samenleving waarin maatschappelijke systemen mensen ondersteunen in plaats van tegenwerken. We experimenteren in de praktijk samen met de betrokkenen om tot toekomstbestendige, positieve verandering te komen waar de hele samenleving van profiteert. We gaan daarbij uit van de kennis en ervaring van mensen die het dichtst op het vraagstuk zitten, zoals leraren, verpleegkundigen en bewoners, maar ook beleidsmakers, bestuurders en wetenschappers. Zo brengen we de wereld waarin mensen leven en de wereld van systemen bij elkaar en maken we van 'doelgroepen' weer mensen. Onze ambitie is om kennis, ervaring en beleid samen te brengen en zo tot duurzame maatschappelijke vooruitgang te komen.

www.kl.nl

KENNISLAND
Samen vernieuwen.

Ecorys

Ecorys is een toonaangevend internationaal onderzoeks- en adviesbureau dat zich richt op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. Door middel van op onderzoek gebaseerd advies, helpen wij publieke en private klanten bij het maken en uitvoeren van gefundeerde beslissingen die leiden tot een betere samenleving. Wij helpen opdrachtgevers met grondige analyses, inspirerende ideeën en praktische oplossingen voor complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken. Ecorys staat bekend om zijn expertise op het gebied van financiële analyses, businesscases en (maatschappelijke) kosten-batenanalyses, waaronder specifiek op onderzoeksthema's binnen het sociaal domein en de gezondheidszorg.

www.ecorys.com/nl/netherlands

